

Společenská odpovědnost firem

Smyslem společenské odpovědnosti firem je přispívat k trvale udržitelnému rozvoji celé společnosti (jedná se o odpovědnost firem za dopady jejich rozhodnutí na společnost).

V praxi se jedná o dobrovolné propojení sociálních, ekonomických i ekologických hledisek do podnikání organizace včetně vztahů s investory, obchodními partnery a dalšími zainteresovanými stranami s cílem splnit nejen očekávání zákazníků, ale i ostatních stran při zabezpečení dlouhodobé prosperity.

Již v minulosti upravovala oblast společenské odpovědnosti firem celá řada nejrůznějších standardů a norem, a to jak mezinárodních, tak národních norem a normativních dokumentů. Jedná se např. o mezinárodní standard SA 8000 – „*Social Accountability 8000*“, vydaný organizací SAI (Social Accountability International), nebo normu ISO 26000, která vyšla v české verzi jako ČSN ISO 26000:2011 – „*Pokyny pro oblast společenské odpovědnosti*“, ale i další.

Společenská odpovědnost firem v českém prostředí

1) ČSN ISO 26000:2011 - Pokyny pro oblast společenské odpovědnosti – návod pro implementaci

Tato mezinárodní norma je návodem pro vytvoření předpokladů společenské odpovědnosti, integraci společensky odpovědného chování do již existujících strategií, systémů, postupů a procesů. Klade rovněž důraz na dosahované výsledky a zvyšování výkonnosti. **Není určena pro účely certifikace!** Nestanovuje požadavky ani model standardního systému řízení tak, jak jej známe z jiných systémových norem (ISO 9001 apod.). Jde o směrnici určenou pro zavádění systému managementu společenské odpovědnosti.

Norma ISO 26000 upravuje následující oblasti:

- pojmy, termíny a definice týkající se sociální odpovědnosti
- pozadí, trendy a charakteristiky sociální odpovědnosti
- zásady a postupy týkající se sociální odpovědnosti
- klíčová témata a otázky sociální odpovědnosti
- způsoby integrace, provádění a prosazování společensky odpovědného chování v celé organizaci, a to prostřednictvím jejích politik a postupů ve všech oblastech, na který má organizace vliv
- proces identifikace a zapojení se zainteresovaných stran
- závazky ke komunikování a výkonnosti komunikace ve vztahu ke společenské odpovědnosti
- přispívání k udržitelnému rozvoji

Principy společenské odpovědnosti ve smyslu normy ISO 26000:

- Princip odpovědnosti
- Princip transparentnosti
- Princip etického chování
- Princip zainteresovaných stran
- Princip pravidla zákonnosti
- Princip mezinárodních standardů
- Princip lidských práv

2) Národní program posuzování shody systému managementu společenské odpovědnosti – verze z roku 2011 určená k certifikaci

Tzv. národní program, založený na obdobných, výše popsaných principech, patří do skupiny národních norem a normativních dokumentů. První Příručku pro aplikaci a hodnocení společenské odpovědnosti organizací - CSR (*Corporate Social Responsibility*) vydala již v roce 2008 Rada kvality ČR ve spojení se Sdružením Korektní podnikání a Sdružením pro Cenu ČR za jakost.

V roce 2011 byla vydána poslední verze Národního programu, která obsahuje 11 kapitol požadavků a vysvětlující přílohy A až E, z nichž příloha D je závazná pro certifikační orgány provádějící posuzování shody podle tohoto programu. Při tvorbě Národního programu byly vzaty v úvahu normy ČSN EN ISO 9001, ČSN EN ISO 14001, ČSN OHSAS 18001.

Tento program má statut souboru veřejně přístupných požadavků (prostřednictvím www.npj.cz), vůči nimž tak mohla dosud být prováděna akreditovaná certifikace. Národní program byl v letošním roce zpracován do podoby české technické normy, která vyšla jako ČSN 01 0391 v říjnu 2013, a podle ní mohou být systémy managementu společenské odpovědnosti firem nadále certifikovány.

3) ČSN 01 0391 a certifikace systému managementu společenské odpovědnosti

ÚNMZ vydal dne 1.10.2013 tuto novou českou technickou normu zpracovávající Národní program posuzování shody systému managementu společenské odpovědnosti jako ČSN 01 0391 – „*Systém managementu společenské odpovědnosti organizací – Požadavky*“. V normě jsou definovány jednotlivé principy CSR, známé z ISO 26000, její kompatibilita s dalšími systémy managementu, požadavky na systém managementu CSR včetně neustálého zlepšování v souladu s cyklem PDCA. **Norma může být využita pro certifikaci!**

Přehled požadavků normy na systém managementu společenské odpovědnosti ukazuje na podobnost s dalšími normami pro systémy managementu včetně cyklu PDCA:

- obecné požadavky (požadavek vytvořit, dokumentovat, zavést, udržovat a neustále zlepšovat systém managementu);
- požadavky na dokumentaci (popis povinného rozsahu včetně politiky, cílů, programů, projektů, záznamů);
- odpovědnost vedení (požadavek na angažovanost, vytváření politiky, cílů, programů, projektů, identifikaci a plnění požadavků právních předpisů, a v neposlední řadě požadavek na jmenování představitele vedení);

- zainteresované strany (požadavek na identifikaci zainteresovaných stran a vzetí do úvahy jejich zájmů a potřeb);
- aspekty společenské odpovědnosti v ekonomické oblasti (zahrnuje výběr a hodnocení dodavatelů, požadavek na stanovení etických principů, plánování a realizaci investic, prokazování podpory vybrané komunity);
- aspekty společenské odpovědnosti v environmentální oblasti (zahrnuje požadavky v oblasti environmentálního managementu jako je identifikace environmentálních aspektů, řízení provozu);
- aspekty společenské odpovědnosti v sociální oblasti (zahrnuje požadavky v oblasti dodržování lidských práv, zabezpečení rovných příležitostí, opět podporu komunity, ale také oblast ochrany práv spotřebitele);
- management zdrojů (požadavky na stanovení kompetencí, poskytování výcviku, podporování vědomí závažnosti u pracovníků, nutnost zajištění a řízení finančních zdrojů, požadavky na interní a externí komunikaci);
- měření, analýza a zlepšování (požadavky na stanovení a monitorování nebo měření ukazatelů výkonnosti, hodnocení souladu s požadavky v oblasti ochrany životního prostředí, bezpečnosti práce, požární ochrany, dalších právních předpisů; dále požadavky na provádění interního auditu a přezkoumávání systému managementu za účelem jeho neustálého zlepšování).

Certifikační orgán EURO CERT CZ, a.s. pro vás připravuje postupy certifikace dle tohoto nového standardu!

